

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 Lei
Pe jumătate de an 5 Lei.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

O nepăsare păcătoasă.

Prin nefericita transare a graniței în Banat, cele mai de frunte comune românești cu o populație curat ortodoxă, au fost rupte nu numai din corpul neamului, ci și dela sânul bisericii străbune. — Canonicește și administrativ aparțineau dieceselor Arad și Caransebeș, iar azi aceste parohii cu un popor mândru și bogat, cu biserici și școli de toată frumusețea, sunt prada nesațiului sârbesc, care caută cu toate mijloacele tânguirea prea viului sentiment românesc a acestui harnic popor, dovadă împrejurarea, că le-a statificat toate școlile, precum și împrejurarea, că studenților români nu le dă voie a trece în România pentru a-și face studiile.

Au trecut doi ani de zile decând aceste parohii nu mai au nici o legătură cu diecezele lor și nimeni în lume nu-și sparge capul de preamaștera lor soarte, căci vezi Doamne, noi în România-mare, n'avem timp, fiind prea ocupați cu politica de partid, care duce țara la prăpastie. Dureros e că nici chiar cercurile conducătoare bisericesti nu se interesează de soarta acestor frați ai noștri din Jugoslavia și așa am ajuns, că bunăoară credincioșii noștri din fruntea comună Toracul-mic, cari rămăseseză fără nici un preot, pentruca să nu fie siliți a-și lăsa copii nebotezați și morții neîngropați, singuri, fără nici o autorizare și au dus un preot, lăsând de sine înțeles, altă comună fără păstor sufletesc.

Nu așa însă Sârbii, de cari ne place a ne bate joc, că sunt balcanici, deși ei abia au rămas o mână de oameni în Banatul românesc, au înstituit în centrul Banatului un vicar episcopesc, ca să poarte grije de cei rămași aici. Și lucru de necrezut, acest vicar episcopesc, care e președintele nu numai a Consistorului din Timișoara, ci și a celui din Vârșeț și Chichinda-mare, e cetățean străin. Indată după eșirea Sârbilor de aici, a cutreerat toate parohiile sârbești, îndemnând credincioșii lor să stea strâns în jurul bisericii lor și a Consistorului din Timișoara.

Acest vicar episcopesc și arhimandrit de altfel își și împlinește cu scumpătate datorința sa, de cap bisericesc, dovadă că nu au nici o parohie lăsată în stăruirea Domnului, fără preot ori învățător. Adevărat, că la eșirea Sârbilor din Banat mulți preoți și învățători de ai lor s'au dus cu ei deodată, ori mai târziu s'au repatriat. Însă acest arhimandrit-vicar s'a

pus pe lucru, căci având El voie a trece granița când îi place, a adus o mulțime de călugări din Jugoslavia, pe cari apoi i-a așezat prin parohii, așa că în fiecare parohie au preot. Asemenea și învățători, căci au strâns toți băieții știutori de carte la curs în Timișoara și în 3—4 vacanțe face dascăli diplomați din ei.

Firește lor li-e ușor, căci guvernul nostru arată cea mai mare nepăsare de faptul, că ne-a umplut Banatul cu călugări, cetățegi străini, pripășiți din Sârbia veche și de prin Bosnia, și că Consistorul sârbesc din Timișoara solveste cu bani din Jugoslavia salariile învățătorilor lor după norma de salarizare de acolo. Asemenea și preoțimea. Ba ce e mai mult subvenționează chiar și comunele bisericesti.

De sine înțeles, că acești pripășiți, servesc apoi interesele patriei lor, neavând nici o legătură cu noi, decât numai ură nedumerită și dispreț față de tot ce e românesc. În fața acestor fapte întreb:

1) N'ar fi oare timpul suprem ca în măsura cu cari bunii noștri aliați Jugoslavi măsoară fraților noștri de dincolo, să-le măsurăm și noi?

2) N'ar fi oare timpul suprem să căutăm ce cetățenie au preoții sârbi în Banat, împreună cu vicarul lor? și că învățătorii sârbi de aici după ce plan de învățământ propun și cine-i plătește? Ce spirit domnește în aceste școli? și în fine

3) N'a sosit încă timpul ca să se facă îngrijire de frații noștri din Banatul subjugat?

Cei chemați să răspundă!

Csecia-română, la 30 Sept. 1921.

Atanasie Todan,
paroh rom. ort

De ce problema religioasă stagnează și nu ajunge la ținta finală, care e cunoașterea pe deplin a lui Dumnezeu.

(Urmare și fine.)

Ni s'ar părea că decretarea acestei legi ne așază credința și religiunea la scut, dacă nu pe o vecinicie întreagă, măcar pe secolii îndelungați. Ar fi păcat să ne pierdem timpul legănându-ne în această dulce nădejde, am fi prea simpli, dacă prea am da drum fantaziei și ne-am închipui că suntem bogați, având și fiind în posesia unui castel, care își are ființa numai pe hârtie. Guvernării noastre la toate ocaziunile aduc elogiul Bisericii și Preoțimii, când e vorba însă de ajutorare sunt zgârciți și dispuși a face economii. Problema religioasă la poporul nostru

se va împinge cu secolii îndărăpt, dacă starea preoțimii și a învățătorilor confesionali nu se va îmbunătăți. Cei mai credincioși fii ai statului român de ieri și de azi preotul și dascălul confesional sunt lăsați pradă mizeriei. Bisericii noastre îi lipsesc Seminarul bune, profesori erudiți pentru creșterea fiitorilor preoți și învățători. Statul cu guvernării de azi în loc de a sări în ajutorul Bisericii, să uită cu poftă hărăpăreața la unicul ei bun, la școala confesională, care mulțumită guvernărilor de azi e în deplină destrămare. Și să știe bine atât Statul, cât și conducătorii de azi ai Bisericii, că nu există recompensă, care să poată suplini pierderea pe care e pe cale să o îndure mult cercata noastră Biserică. Statul și conducătorii lui ar fi bine să înțeleagă din școala modernismului și din cea a socialismului, că ori-ce vastă cultură își va acapara statul în școala sa, dacă cultura internă și cultura sufletului va lipsi din aceea școală să o știe că au zidit pe nisip.

Ne vor răspunde oamenii statului, că nu permite bugetul să susție școlii pentru biserici și minorități. — Noi vom răspunde: În 1/14 April 1912 pe nemărginitul ocean înaintă maestos un vapor mareț, care se îndrepta pentru primadata spre New-York — era Titanicul. Avea 46,382 tone, putea primi 3150 călători, atunci ducea 2358. Costase 46,000,000 Lei. — Luxul cel mai îmbător și nemaipomenit, călătoreea fără grijă, alături de Titanic. Parc de flor, circus, tenis, dans, băuturi fine și costisitoare erau în deajuns pentru toți fericiții călători ai Titanicului. Bugetul permisesse pentru aceasta risipă totul . . . dar vai . . . o isbitură, ce abea s'a putut simți — o lovitură de un ghețar, ce razele soarelui l'ar topi în o clipită tu în stare să dea alarma, că Titanicul se cufundă Ghețarului adevărat spintecase colosul și apa pătrundea repede pretutindenea . . . îndată se căutara șalupele, adevărat bărcile de scăpare . . . dar vai și de 10 ori vai, cât e de mic omul la suflet și cât e de mare la patimi . . . șalupe erau numai 16, care fură așternute pe mare și umplute mai ales cu femei și copii, după legea, care să cere în caz de naufragiu; fură salvate 800 vieți — mai trebuiau 32 șalupe și puteau fi salvate toate viețile — însă bugetul n'a permis construirea a lor încă 32 șalupe, căci ar fi costat 32,000 lei . . .

Notez bine, că n'am pretenția a acuza pe nimenea, însă titlul meu de predicator al adevărului mă îndreptățește de a-mi apăra interesele Bisericii mele.

Istoria Titanicului să fie înaintea ochilor aceloră, cari conduc destinele statului. Nu la bărcile de salvare să se facă economii, ci la lux și-la risipă. Statul nostru să știe că Biserica și Școala confesională au fost întodeuna bărcile de salvare ale neamului nostru. Dacă le-va pierde pe aceste două, la un caz de naufragiu — prin ce-și va salva fii săi? Sigur îi va lăsa să se inee.

Ar fi prea mult pentru mine a mă estinde în departe, însă relațiunea Bisericii cu Statul trebuie să fie cât mai mult armonică, căci numai astfel problema religioasă va fi dezlegată norocos. Statul va trebui să considere Biserica nu ca și pe un cerșitor, care îi cere milă, ci

drept un factor însemnat în organismul său de care și fără de care nu poate exista.

Mai invoc unul și cel din urmă motiv pentru ce problema religioasă la noi la Români stagnează — și acela ar fi „lipsa Bibliei la popor.

Nu e aceasta exclusiv părerea mea, ci azi e o părere generală a preoției noastre discutată în congrese preoțești și în ziaristică. Încântați peste măsură, că cu împărțirea Bibliei în popor s'a deslegat problema religioasă la poporul român.

Mie mi-se pare că prea ușor s'ar deslega aceasta problemă, numai prin împărțirea Bibliei la popor. Trebuie să facem mai de mult, căci ne costă numai câteva parale, și eram cruțați de altă muncă și osterneală. „Biblia“ e o carte, din care azi trăiesc sute de secte și credințe. Toate sectele Angliei și Statelor Unite trăiesc pe Biblie. Că pe masa fiecărui intelectual german și englez stă Biblia am învățat-o și o cred, e lucru frumos și în efecte practice; că pe masa nici unui intelectual român nu află Biblia e rușine și păcat dar ca pe masa fiecărui analfabet român să zăcă Biblia e de prisos. — În paranteză (și între noi) vorbind Biblia ar trebui împărțită astfel: 1) Preoților de rang înalt: (profesori, asessori, protopresbiteri etc.) 2) Preoților urbani. 3) Preoților rurali și 4) Poporul dela sate.

Toți cei ce primesc Biblia, trebuie pregătiți însă; căci Biblia e o sabie cu două tășuri. Pentru cei pregătiți va fi mântuire, iar pentru cei nepregătiți pierzare și rătăcire și va fi apoi rătăcirea cea din urmă mai mare, ca cea dintâie.

Ținta finală a problemei noastre religioase, numai începe încă, că e cunoașterea pe deplin a lui Dumnezeu; iar pe Dumnezeu îl putem cunoaște numai din cartea eternă, din Biblie.

După părerea mea Biblia ar trebui desfăcută mai întâiu în școli: în Seminarii, în Licee și în școlile populare și numai după aceea între popor. Alături cu Biblia trebuie dată fiecărui explicarea ei.

Explicarea Bibliei — nu se poate face însă decât de către oameni binepregătiți. — Binepregătiți nu suntem însă nici chiar noi preoții, decum credincioșii.

Ar fi bine ca în locul Bibliei să dăm o instrucție conștientioasă și sistematică o studiu-lui Religiei în școli, la sate și indeosebi la crașe.

Până când să trăgănează rezolvarea problemei de Catehizare, până atunci problema religioasă stagnează.

Până când nu vom avea un manual bun de catehizare, nu vom putea catehiza bine.

Cum se face catehizarea și instrucția religioasă în seminarii, în licee și în școlile populare, nu judec, ca să nu fiu judecat, o îndreptare însă se impune.

Cea mai arzătoare trebuință, de care suferă preoția azi și care împiedică mult la împlinirea misiunii sale e lipsa de un manual bun de Catehizare.

Dar unde e manualul?

Vom bate și ni-se va deschide; vom cere și ni-se va da! Ca Izrail în pustie spre Moisi, astfel privim noi preoția toată spre părintele Nicolae, mai în bun apologet, catihet, creștin, român și părinte al preoției sale și îl rugăm să ne dea hrană duhovnicească: un manual de Catehizare.

Am arătat până aci cauzele de ce problema religioasă n'a ajuns la triumf, la ținta finală, la cunoașterea pe deplin a lui Dumnezeu; rămâne, ca cu altă ocazie, când Dumnezeu ne va învrednici să mai convenim în acest cerc religios să complectez teza și să arat calea și mijloacele, prin cari problema religioasă poate ajunge la triumf, la ținta finală, la cunoașterea pe deplin a lui Dumnezeu.

Odvoș, la ziua sf. Imp. int. cu Apost. Constantin și Elena.

Ioan Evuțian,
preot.

Monument lui Horia, Cloșca și Crișan!

Un popor, care nu-și cinstește eroii, și nu-și amintește neîncetat de faptele mari din trecut, nu-și vrednic de ei și de ele.

Modul cel mai nemerit, în care un popor

și cinstește oamenii săi mari și-și amintește de faptele vitejești ale trecutului, este, pe lângă cunoașterea temeinică a vieții celor dintâiu și a împrejurărilor în care au fost săvârșite aceste din urmă, imortalizarea lor prin statui și monumente.

Până acum Românii din Ardeal nu aveau voie să eternizeze în chip de marmoră ori de bronz pe marii lor eroi. Stăpânirea vrășmașă de pe vremuri îi oprea. Acum însă nu mai sunt aceste piedeci. De aceea e datorită fiecărui bun Român, să vină în ajutorul „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, cu sediul central în Sibiu, dar cu organizație veche și puternică în întreaga Transilvania, cumpărând cât mai multe bilete dela loteria ei, fiindcă din veniturile acestei loterii vrea să ridice un șir întreg de statui și monumente oamenilor și faptelor mari din trecutul românesc.

Asfel voiește să însemneze cu un monument demn de marii martiri, Horia, Cloșca și Crișan, locul unde au fost frânți pe roată în 28 Februarie 1785 pe dealul furcilor din Alba-Iulia. În fața unei mari mulțimi de țărani români aduși cu forța din toate satele ardelene, ca să vadă și să înțeleagă, ce soară îi așteaptă pe cei revoltați împotriva stăpânirii, au fost frânți pe roată întâiu Crișan (deși acesta se spânzurase de mai înainte în temniță) și Cloșca, pe urmă, ca să-i fie chinurile mai mari, Horia însuș.

Ungurii l-au batjocorit cu vorbele „Horia rex Daciae“ (Horia regele Daciei) scrise pe o coroană de hârtie așezată pe fruntea lui, ca și Jidovii pe Domnul Hristos, care încă purtă pe umerii crucii vina ce ei au cugtat că o are: „Isus Nazarineanul Regele Judeilor.“ Ca și Măntorului însă reînfrântul bărbat, Horia, a răbdat în tăcere, fără să scoată un geamăt sau un suspin, durerile supraomenești ale zdrobirii cu roata. Se zice că în clipa din urmă ar fi rostit aceste cuvinte: „Mor pentru neam!“

Ei bine, neamul, pentru care el a pătimit și a murit, trebuie să facă totul pentru a putea privi totdeauna chipurile turnate în bronz ori cloplite în marmoră, ale acestor martiri, din a căror fapte trebuie să învețe toți curaj și bărbăție neînvingă. De aceea e o datorie națională pentru tot Românul să cumpere bilete dela loteria „Asociațiunii“ din Sibiu, strada Șaguna 6, ori dela băncile mai de seamă din toate centrele, fiindcă această loterie are între altele și acest scop

Vieța internă și organizația institutului teologic din Arad

de Dr. T. Botiș.

(Urmare)

Remas izolat pe arena acestor lupte interne și izbit de curentul pornit „ca din senin și încoronat“ cu imputări „nemeritate“, în ajunul Nașterii Domnului din anul 1886, — renunțând — părăsește oficiul de director.¹⁾ În urma acestei abdicări institutul rămâne, la sfârșitul trimestrului I al anului școlar 1886—7, fără director. Până la alte dispoziții conducerea o luă din nou asupra sa episcopul diecesan Ioan Mețianu, iar cu începerea anului școlar viitor 1887—8 o încredință referentului din senatul bisericesc al Consistorului, fostului profesor Augustin Aron Hamsea.²⁾

Dar chestia îndeplinirii postului de director al institutului aștepta o rezolvire nimerită încă dela anul 1876, de când se imbinară ambele institute într-o singură școală centrală diecesană. Sistemul de substituiri și schimbări de persoane dădu greș și în viitor nu se mai putea continua. Trebuința de a pune în fruntea acestui centru de cultură al diecesei un bărbat care să îndrume afacerile lui spre realizarea cu succes a scopurilor pentru cari s'a înființat, după deschiderea seminarului diecesan deveni și mai arzătoare.

Dar nu numai oficiul de director, ci și catedrale dela institut reclamau o arangiere și în-

deplinire definitivă. Dintre cele trei catedre sistematizate, câte avea institutul, numai una era ocupată prin o putere didactică definitivă, celeraltă două erau provăzute prin suplinitori sinodul eparhial pentru a pune capăt acestei situații anormale îndrumă Consistorul din Arad, ca în cursul anului 1889 „să îndeplinească definitiv catedrele provăzute până acum numai cu profesori substituiți.“³⁾ Acestei hotăriri să satisfacă în următorul chip: Pentru cele 2 catedre ocupate în mod provizor de profesorii Romul Ciorogariu și Dr. Ioan Trailescu se publică concurs. Se avizară apoi acești profesori „interimali“, că prin aceasta publicare „se ridică din valoare dispozițiunile, prin cari ei au fost substituiți și se absoalva de purtarea mai departe a oficiilor încredințate dănilor prin substituiri interimale, lăsându-li-se salariul până la 1 Septembrie“ 1889.⁴⁾ Condițiunilor din concurs și hotăriri⁵⁾ ce-o aduse sinodul eparhial în privința calificățiunii profesorilor dela institut, satisfăceau recurenții Dr. Ioan Trailescu și Dr. Traian Putici. Cel dintâi funcționa ca profesor provizor dela începutul anului școlar 1885—6, iar al doilea intra în serviciul școlii la 3 Decembrie 1887, în calitate de institutor de caligrafie și desen în secția pedagogică, iar în anul școlar următor 1888—9 s'a însărcinat cu propunerea altor studii.

Asfel Consistorul eparhial în sesiunea sa plenară din 25 Iulie 1889 alege și instituie în mod definitiv pentru catedra de teologia sistematică pe Dr. Ioan Trailescu⁶⁾, iar pentru studiile exegetice-istorice pe Dr. Traian Putici⁷⁾. În vara anului 1890 se îndeplinește prin publicare de concurs și alegere și postul de director al institutului. Ales fu asesorul referent al senatului bisericesc și directorul substituit de până acum Augustin Hamsea.⁸⁾

Prin aceste alegeri toate catedrele și postul de director al institutului fură provăzute în mod definitiv. Dar nici acest aranjament nu putu avea un caracter stabil, precum cerea interesul învățământului și consolidarea institutului. Fiind profesorii slab salarizați, după câțiva ani de activitate gravitau spre oficii administrative bisericești. În vara anului 1892 profesorul Dr. Traian Putici, un valoros membru al colegiului profesoral, trecu de protopop la Timișoara. La catedra vacantă Consistorul eparhial numi, cu începerea anului școlar 1892—3 pe fostul profesor Romul Ciorogariu.⁹⁾ La sfârșitul anului școlar 1892—3 e silit a părăsi catedra profesorul Vasile Mangra. Prin activitatea ce-o dezvoltă pe terenul luptelor politice căzu în osinda de a fi urmărit din partea organelor de stat.

¹⁾ Prot. conf. prof. din 4/16 Nov. 1886 Nr. 17, 8 Dec 1886, Nr. 22, 12 Dec. 1886, Nr. 34, 16 Dec. 1886, Nr. 35 Act. instit. Nr. 222 și 237 1886—7 ²⁾ Act. Consist. Nr. 2764 1887. ³⁾ Act. Consist. din 23 Iunie 1889, Nr. 2595. ⁴⁾ Concluzul sin. eparhial Nr. 69—1885. ⁵⁾ Act. Consist. Nr. 2480—1889. ⁶⁾ Act. Consist. Nr. 2491—1889. ⁷⁾ Concluzul sinod eparh. Nr. 46—1890 și 77—1891. ⁸⁾ Act. Consist. din 13/25 Aug 1892, Nr. 3542. (Va urma.)

Deschiderea congresului bisericesc din Bucovina. Ziua I.

Deschiderea congresului bisericesc al Bucovinei, a implicat o mulțime de solemnități. Luni 3 Octombrie, la orele 6 dimineața, s'a oficiat la catedrală o utrenie, iar la orele 8 un sf. liturghie de către mitropolitul Bucovinei. La orele 10 au plecat dela catedrală la Mitropolie trăsurile cu membrii congresului, în frunte cu mitropolitul Bucovinei.

La orele 10 și jumătate, o deputațiune de 8 membri a plecat la palatul Administrației Țării, aducând pe comisarul regal, d-l Dori Popoviciu la mitropolie.

La orele 11 d-l Dori Popovici deschide congresul, dând citirei deciziei Regale și urând congresului spor la muncă.

I. P. S. Sa Mitropolitul Vladimir al Bucovinei, într-o cuvântare de deschidere, arată importanța congresului bisericesc al Bucovinei, terminând cu strigătul: „Trăiască Regele Ferdinand.” P. S. Sa Episcopul Ipolit Vorobchievici dă citire următoarei telegrame către M. S. Regele, care se aprobă de congres:

M. S. Regele Ferdinand.

„Congresul bisericii ortodoxe române din Bucovina, întrunit azi în prima ședință, spre a pune temelie unei noi organizații mai potrivite timpului, își îndreaptă cu cea mai profundă reverență gândurile la augusta persoană a Majestății Voastre, a cărui înțeleaptă munificență a dat Arhidiecezei Bucovinei în congresul ei un dar cu adevărat regal și o splendidă răsplătă după vregia timpurilor, în cursul căreia cei mai aleși fii ai neamului și ai bisericii noastre s'au luptat fără ispravă pentru înfăptuirea autonomiei ei.

Abia noi reprezentanții generației actuale după sublimul act al unirii avem și fericirea înălțătoare să asistăm la deschiderea solemnă a congresului bisericesc care de acum înainte va ființa în continuitate spre înălțarea bisericii și cimentarea legăturilor sufletești între fii ei.

În acest moment solemn, uniți cu toții în aceleași gânduri, în aceleași adânc și curat sentiment, aducem Majestății Voastre, Marelui nostru Rege liberator, omagiile de cea mai profundă mulțumire, de nestrămutată credință și iubire și nefermuit devotament.”

Se trimit telegrame în același sens primului ministru, d-lui Goga, ministrul artelor, mitropolitului primat și arhiepiscopului Gurie al Basarabiei.

Se procedează la alegerea unei comisii de zece membri care să verifice alegerea membrilor congresului.

D. Eudoxiu Hurmuzaki propune următoarea comisie: Dr. Vasile Gheorghiu, Cozak Eugen, Percek Mihail, Popescu Orest, Tarnavschi Ipolit, Hatu Gheorghe, Sârbu Gheorghe, Simionovici Teodor, Tarangul Erast și Vasilovici Ioan.

Ziua II.

Ședința a fost deschisă de P. S. Sa episcopul Ipolit Vorobchievici, prezidentul congresului, după care s'a dat citire procesului verbal al ședinței precedente. Se validează apoi alegerile membrilor congresului.

Congresul ia hotărârea ca să fie adoptat ca regulament intern al dezbaterilor, regulamentul Adunării deputaților.

Se alege biroul congresului după cum urmează:

Președinte: P. S. Sa Episcopul Ipolit Vorobchievici. Vicepreședinți: deputații Eusebie Popovici și Clement Popovici. Scrutători: Tăgără și Răuț. Notari: Grigorovița și I. Tomoiagă.

Se aleg apoi cele patru comisii: de petiții, pentru regulamentul de alegere, pentru regulamentul intern și regulamentul pentru noua organizare a fondului bisericesc.

P. S. Sa Episcopul Ipolit urează comisiunilor spor la lucru, anunțându-le să se întrunească Miercuri și Joi în secții. Iar Vineri în ședință, după care ridică ședința.

Aviz!

A apărut: *Calendarul Diecezan din Arad pe anul 1922*. Conține: Cronologia, Sărbători și alte zile schimbătoare, Posturile, Deslegări de post, Parastase oficiale, Sărbători naționale, Zile de repaus, Regentul anului, Anotimpurile, Partea calendaristică, Șematismul diecezei ort. rom. a Aradului, Genealogia familiei domnitoare, Taxele de poștă, telegraf și telefon, Consemnarea târgurilor din Crișana, Banat, Ardeal și vechiul regat, Timpul cât poartă animalele, Timpul vânatului și o parte literară instructivă, împodobită cu mai multe clișee.

Prețul unui exemplar cu șematism 6 Lei, iar cel fără șematism 4 Lei + 1 Leu 35 bani pentru francatura recomandat. *Revânzătorii beneficiază de rabat*. Se poate comanda contra bani gata, sau cu rambursă, dela Librăria Diecezană din Arad.

Aviz școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați că anul școlar 1921—2 în institutul teologic și școala normală diecezană se va inaugura luni, în 17 Oct. n. Cursurile se vor începe în 18 Oct. Toți elevii institutului sunt obligați a se prezenta la acest termen.

Direcțiunea.

INFORMAȚIUNI.

Vizita Familiei Regale la Arad. Majestatea gloriosul nostru Rege, *Ferdinand I*, va vizita în cursul lunii acesteia fruntașele orașe din Banat: Lugojul și Timișoara. Aradul va avea deosebită onoare a primi între zidurile sale pe Majestatea Sa, cu ințruga familia regală, în 28 Oct. n. În vederea înaltei și mult doritei vizite autoritățile orașului și ale județului au luat dispozițiile necesare pentru o demnă primire a iubiților noștri suverani.

Personal. P. S. Sa părinte nostru Episcop Ioan, a plecat, Marți în 11 Oct. n., la Sibiu, pentru a participa la ședințele Consistorului metropolitan și ale Congresului național bisericesc, ce se întrunește la 1/14 Octomvrie.

Parastas. Sâmbătă, în 9 Oct. n., s'a servit parastas, în capela provizorie dela internatul de fete, pentru odihna sufletului evlaviosului voevod *Neagoș*. A oficiat pâr. protoiereu Dr. T. Botis, director seminarial, asistat de părinții parohi Alexiu *Popovici* și E. *Crăciun* și diaconul I. *Cioara*, referent consist. Au luat parte P. S. Sa Dl episcop diecesan Ioan I. *Papp* și autoritățile civile și militare. Onorurile le-a dat companiile de onoare ale Reg. I. Dolj, în frunte cu muzica militară.

I. P. S. Sa Mitropolitul Primat la târgul de moștra. Pavilionul fabricii de mașini „Schieb” S. A Sibiu, dela expoziția și târgul de moștre din București a fost vizitat de către Mitropolitul Primat Miron Cristea, care convins de calitatea ireproșabilă a clopotelor expuse, a încredințat executarea a trei clopote (un complex armonic) în greutate de aproximativ de 2500 kgr. cea ce dovedește că produsele acestei fabrici au început a-și câștiga aprecierea deplină în cercurile înalte ale societății. De altfel această fabrică a fost încredințată cu turnarea marelui clopot al catedralei încoronării din Alba Iulia în greutate de circa 1500 kgr.

Sinod ecumenic. În urma inițiativelor luate din partea bisericii noastre autocefale și a convorbirilor avute de dl Dragomirescu, profesor la facultatea teologică din București, cu patriarhul ecumenic din Constantinopol, ținerea unui sinod ecumenic al bisericilor ortodoxe e pe cale a se realiza. S'a aderat la ideea că sinodul să se țină pe pământul României, la Curtea de Argeș.

Rectificare. În șematismul diecezei Arad publicat în Calendarul diecezan pe anul 1922 s'a strecurat o greșală regretabilă. Dintre membrii senatului episcopesc al Consistorului ort. rom. din Arad a fost trecut cu vedere pâr. Vasilie *Olariu*, referent consistorial în acest senat. Facem cuvenita rectificare.

Congresul baptiștilor. Congresul baptiștilor a fost convocat pentru 8 Octomvrie în Oradea Mare. Baptiștii vor cere în congresul acesta guvernului înființarea unei catedre speciale la universitatea din Cluj, pentru cultul lor și înființarea de școli baptiște la Oradea-Mare, la Cluj, la Satu-Mare, la Arad și la Timișoara.

Iniințarea unei academii teologice în Chișinău. I. P. S. S. Gurie, Arhiepiscopul Chișinăului și Hotinului, bazat pe trecutul nostru istoric, care arată că biserica a fost cel mai puternic stâlp de susținere a neamului nostru, în decursul veacurilor viforoase, a luat inițiativa înființării unei Academii Teologice în Chișinău. Această inițiativă a fost împărtășită și de I. P. S. S. Mitropolitului primat și d-l Goga, ministrul cultelor, cari au primit-o cu căldură. D-l Goga a supus M. S. Regelui dorința Eparhiei din Chișinău și M. S. Regele a aprobat. Iniințarea Academiei Teologice „Petru Movilă” este un eveniment național.

Concurs.

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. III-a din Păiușeni (Paizs) se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Bis. și Școala”.

Emolumentele sunt: 1. Uzufuctul unui intravilan parohial. 2. Birul legal. 3. Stolele legale. 4. Intregirea dela stat.

Darea publică după beneficiul prețesc o va solvi alesul.

Refleutanții sunt poștiți, ca recursele ajustate conform regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din Păiușeni, să le subștearnă oficiului ppbiteral din Buteni având până la termenul regulamentar a se prezenta în sf. biserică din Păiușeni spre a-și arăta desteritatea în oratorie și celea rituale.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: F. Roxin, ppbiter.

—□—

1—3

Se publică concurs pentru ocuparea postului de învățător dela școala confesională gr. ort. română din comuna Geciș — plasa Tinca jud. Bihor — cu termen de 30 zile dela prima publicare, pe lângă următoarele emolumente:

1. Dela comună 150 lei bani gata. 2. Dela fiecare număr de casă 15 lire bucate sfărmate jumătate grâu, jumătate cucuruz. Nrii de casă 160. 3. Doisprezece metri de lemne crepate aduse acasă, 6 pentru învățător, 6 pentru școală. 4. Scripturistica 30 lei, conferința 30 lei. 5. Dela mort mare 5 lei, dela mic 2 lei 50 bani. 6. Locuință foarte bună, 3 chiii, grajd pentru vite, cămara pentru lemne, grădina de legume de 320□, loc bun.

Completarea salariului la suma anumită este asigurată din partea statului. Învățătorul va fi obligat să conducă strana în biserică regulat, în toate Duminecile și sărbătorile bisericești și naționale deobligate.

De curățitul școlii și încălzire apă pentru copii sa îngrijește comuna.

Recursele adresate com. parohial se vor trimite oficiului protopopesc în Salonta-Mare.

Dat din ședința com. parohial ținută la 5/18 Sept. 1921.

Geciș, la 7/20 Sept. 1921

Vasilie Pater,
not. com. par.

Marțian Andru,
preș. com. paroh.

În conțelegere cu s. protopop Dr. Nicolae Rocsin.

—□—

1—3

Pentru vacantul post învățătoresc din Homorogh (com. Bihor), protopresbiteratul Tinței, prin prezenta se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala.”

Emolumente: 1. Locuință cu 2 camere, bucatărie, cămară, grajd, coteț și grădina de legume. 2. Salar fundamental dela biserică 400 lei. 3. Eventuala întregire dela stat pentru care parohia nu garantează, dar notifică, că în trecut a beneficiat-o. 4. Curățirea și îngrijirea salei de învățământ cade în sarcina parohiei, iar o locuinței în sarcina alegândului. 5. Conferințe 50 lei în caz de participare. 6. Scripturistica 20 lei. 7. De curățitul a școlii se îngrijește parohia. 8. Alesul este deobligat a îndeplini toate agențele cantonale, a conduce strana, a instrua elevii în cântările bisericești, conducându-i în Dumineci și sărbători la sf. Biserică, dar pentru îndeplinirea acestora nu poate pretinde altă remunerațiune.

Recursele ajustate și compuse după Regulamentele în vigoare se vor înainta of. p.esc în Salonta, iar recurenții se vor prezenta înainte de alegere în parohie pentru a-și arăta dexteritatea.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu s. protopresbiter *Dr. Nicolae Rocsin.*

—□— 1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător-cantor dela școala elem. conf. ort. română din comuna *Jadani* (protopopiatul *Vinga*) se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Biserica și Școala.”

Dotajia: 1. Salar din cassa bisericească anual 500 lei. Întregirea salariului și diferitele ajutoare se vor cere dela Stat. 2. Locuință în natură: 2 odăi, bucătărie, cămară și grajd pentru vite și porci. 3. Pentru cantorat 4 jugh. cat. pământ arător. 4. Pentru înființarea și conducerea corului bisericesc comuna bis. îi asigură remunerație: anul prim 500 lei, iar în anii următorii câte 200 lei, precum și 1/3 din venitul curat dela petrecerile aranjate. 5. Ștole dela înmormântări, când mortul e dus în biserică 10 lei, iar dela celelalte 5 lei, dela parastase 3 lei și dela cununii 5 lei. 6. Pentru scripturistică 20 lei, iar pentru conferințe de fiecare zi câte 20 lei.

Alesul e obligat a instrua copii răspunsurile liturgice, a-i conduce la biserică și a forma cu dâșii cor vocal.

Darea după pământ (4 jugh. cath.) o plătește alesul.

Învățătorul e deobligat a ține și cu adulții școala de repetiție.

Cererile ajustate cu actele necesare și adresate com. par. în *Jadani* sunt a-se înainta în termiul concursu al Of. protop. ort. român din *Vinga*, iar recurenții sunt poftiți a-se prezenta în cutare *Duminecă* ori *Sărbătoare* în sf. biserică din *Jadani* spre a-se face cunoscut poporului.

Dat din șed. com. par. ținută 24 Iunie (7 Iulie) 1921

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Dr. P. Tiucra* m. p. protopop.

—□— 1—3

Prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea catedrei de cântări rituale și tipic bisericesc la institutul teologic și pedagogic din *Arad*.

Beneficiul împreună cu acest post va consta din salariul ce va fi acceptat din partea Statului conform anilor de serviciu computabili cu ocaziunea așezării în clasă și gradație de salarizare.

Rugările de concurs sunt a se adresa Consistorului ort. român din *Arad* în termen de 30 zile socotit dela prima publicare în organul oficial al diecezei.

Dela concurenți se pretinde să prezinte următoarele documente:

1. Extras de botez din matricula bisericească spre a dovedi, că sunt români de religie ortodoxă. 2. Atestat despre cvalificația de specialitate pentru aceasta catedră. 3. Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară pentru cazul că concurentul a funcționat deja și până aici la vre un institut de învățământ.

Definitizarea în acest post va putea urma numai după un an de probă.

Consistorul ort. rom din Arad.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională română (I—VI. clase) din *Buteni*, se escrie concurs cu termen de 30 zile, pe lângă următorul salar:

1. 300 lei dela epitropia parohială. 2. 165.40 lei dela comuna politică. 3. 500 lei pentru cantorat. 4. 500 lei pentru conducerea și instruirea corului vocal. 5. 12 m. lemne de foc numai pentru învățător. 6. Scripturistică: 30 lei. 7. Conferințe: 40 lei. 8. Ștole obveninte. 9. Locuință. 10. Ajutor dela stat.

Recursele adresate Comitetului parohial sunt a se înainta oficiului protopresbiteral din *Buteni*, având reflectanții a se prezenta în s.

biserică pentru a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *F. Roxin* protopop insp. școlar.

—□— 2—3

Conform ord. Ven. Consistor de sub Nr. 2515/921. pentru îndeplinirea parohiei vacante de clasa a III-a din *Temeșești*, tractul *Radnei*, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în org. of. „Biserica și Școala.”

Dotajia: 1. Sesia parohială de 32 jugh. de deal cu drept de pășunat și pădure. 2. Dela fiecare număr de casă câte una măsură cucuruz sfârmat, dela care nu au: 5 lei. 3. Stolele uzuete. Casă parohială nu este.

Preotul ales va avea a catehiza în școală și a plăti dările publice.

Reflectanții să se acomodeze normelor în vigoare referitor la ajustarea recurselor cât și la prezentarea lor.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu* m. p. protopresbiterul *Radnei*.

—□— 3—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa primă din *Sămbăteni* devenită vacantă prin renunțarea fostului preot, *Ștefan German*, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala.”

Emolumentele sunt:

1. Una sesiune pământ estravilan.
2. 450 adecă patrusute cincizeci lei ca bir parohial.
3. Stolele legale.
4. Eventuala întregire dela stat.
5. Locuință în natură, în casa bisericii și foloșința grădinei dela casa bisericii.

Cel ales se va îngriji pe speșele proprii de ținerea în ordine și curățenie a locuinței atât pe din lăuntru cât și pe din afară.

Va suporta toate dările după sesiune și după venitele sale parohiale.

Este deobligat a catehiza în școlile confesionale din loc.

Doritorii de a reflecta la aceasta parohie, recursele adresate comitetului parohial din *Sămbăteni* și ajustate cu documentele pentru parohii de clasa I. au să le înainteze Oficiului protopresbiteral din *Arad* în termenul concursual, în care restimp pe lângă respectarea dispozițiilor cuprinse în §-ul 33 din Regulamentul pentru parohii și pe lângă încunoștințarea prealabilă a Protopresbiterului vor avea să se prezinte în sfta biserică din loc spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și în oratorie, iar intrucât vor fi din altă dieceză vor avea să dovedească că pentru a recurge au consimțământul Consistorului respective a Episcopului diecezan.

Cel ales va suporta toate dările după sesiune și după venitele sale parohiale.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Trăian Vașian*, m. p. protopop.

—□— 3—3

Pentru întregirea vacantului post de preot din parohia de clasa a II-a *Budinț*, tractul *Belinț*, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. O sesie parohială de 30 jughăre, de pământ arător.
2. Un intravilan de 1/2 jughăr.
3. Un extravilan de 1/2 jughăr.
4. Stolele legale.
5. Întregirea dela stat, pentru care însă parohia nu ia răspunderea.

Alesul va avea să supoarte toate sarcinile publice după sesia parohială, ce o beneficiază.

Reflectanții la acest post, cari trebuie să aibă cvalificația clasei, și dacă sunt din altă dieceză trebuie înainte de a concură, să se prezenteze șefului tractual, spre a-și dovedi că au această cvalificație și la P. S. Dm. Episcop diecezan spre a-și da înalta încuviințare, vor așterne petițiile concursuale comitetului parohial din *Budinț* pe calea ofic. p. presb. rom. ort. din *Belinț*, județul *Timiș*, apoi se vor prezenta într'o *Duminecă* ori într'o *sărbătoare* în s biserică,

spre a-și arăta îndemânătatea în cântare, tipic și oratorie, eventual și în celebrare.

Alesul pa avea să catehizeze, fără altă remunerație, elevii români ortodoksi dela școala noastră din *Budinț*.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu* protopresbiter.

—□— 3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc la școala confesională ort. română din *Bulza* protopresbiteratul *Lipovei* se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oicios „Biserica și Școala.”

Emolumentele sunt:

1. În bani gata dela parohie 258 lei 20 bani.
2. Pământ în natură în valoare de 40 lei.
3. Pentru lemnele învățătorului 20 lei.
4. Cortel liber și grădină 1/2 de jugăr.
5. Pentru conferință 10 lei.
6. Pentru scripturistică 3 lei. 7. Întregirea după lege se va cere dela stat.

De încălzirea și curățirea sale de învățământ se va îngriji, comuna bisericească.

Alesul este îndatorat a provedea cantoratul în și afară de biserică, a conduce elevii la sf. biserică și a-i instrui în căutările bisericești va lua parte la înmormântări și în fine va ține școala de repetiție fără alta remunerație.

Recursele ajustate cu documentele recente, adresate Comitetului parohial din *Bulza*, se vor înainta P. On. oficiu protopopesco din *Lipova* în termenul concursual, sub care durată reflectanții au să se presințe în sf. biserică din *Bulza* în cutare *Duminecă* ori *sărbătoare*, pentru a-și arăta dexteritatea în cele cantorale.

Din ședința Comitetului parohial din *Bulza* ținută la 5/18 Sept. 1921.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Fabriciu Manuilă* protopresbiter inspector școlar conl.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea parohiei *Belotinț* protopresbiteratul *Lipovei*, devenită, vacantă prin renunțarea alesului *Laurențiu Juga*, în conformitate cu concluzul Ven. Consistor de sub Nr. 2859/921 se publică de nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oicios „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreunate cu parohia sunt:

1. Un intravilan parohial cu teritor extravilan.
2. Una sesiune parohială în estenziunea cuprinsă în foaia catastrală.
3. Birul legal.
4. Stolele legale.
5. Eventuala întregire dela Stat.
6. Până la edificarea casei parohiale, parohia se va îngriji de casă pentru preot.

Alesul e îndatorat a solvi toate dările după întreg beneficiul parohial și a catehiza în școala confesională din loc, fără alta remunerațiune.

Parohia este de clasa a II. d-la reflectanții se pretinde deci asemenea cvalificațiune se admit însă și reflectanți cu cvalificație de clasa a III-a și vor fi candidați numai în cazul, că nu s'ar află nici un reflectant cu cvalificația de clasa a II-a. Reflectanții vor avea a-și subșterne recursele lor în termenul concursual P. O. Dm. *Fabriciu Manuilă*, protopresbiter ort. rom. în *Lipova*, ajustate cu documentele recerute, precum și cu atestat despre eventualul serviciu prestat până aci, iar pe lângă observarea strictă a acelor cuprinse în § 33 din Regulamentul pentru parohii a se prezenta tot în termenul concursual în sf. biserică din *Belotinț* în vre-o *Duminecă* ori *sărbătoare* spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie, dar numai după ce vor dovedi protopresbiterului tractual că posed cvalificațiunea prescrisă, iar cei din altă dieceză, că au înalta încuviințare a P. S. Sale Domnului Episcop diecezan de a putea reflecta la aceea parohie.

Belotinț, din ședința Comitetului parohial ort. român ținută la 5/19 August 1921.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Fabriciu Manuilă*, p. presb.

—□— 2—3

Cenzurat: V. D. A. R. L. E. A.